



TAPI HÍRLAP

10. SZÁM
2022. 02.

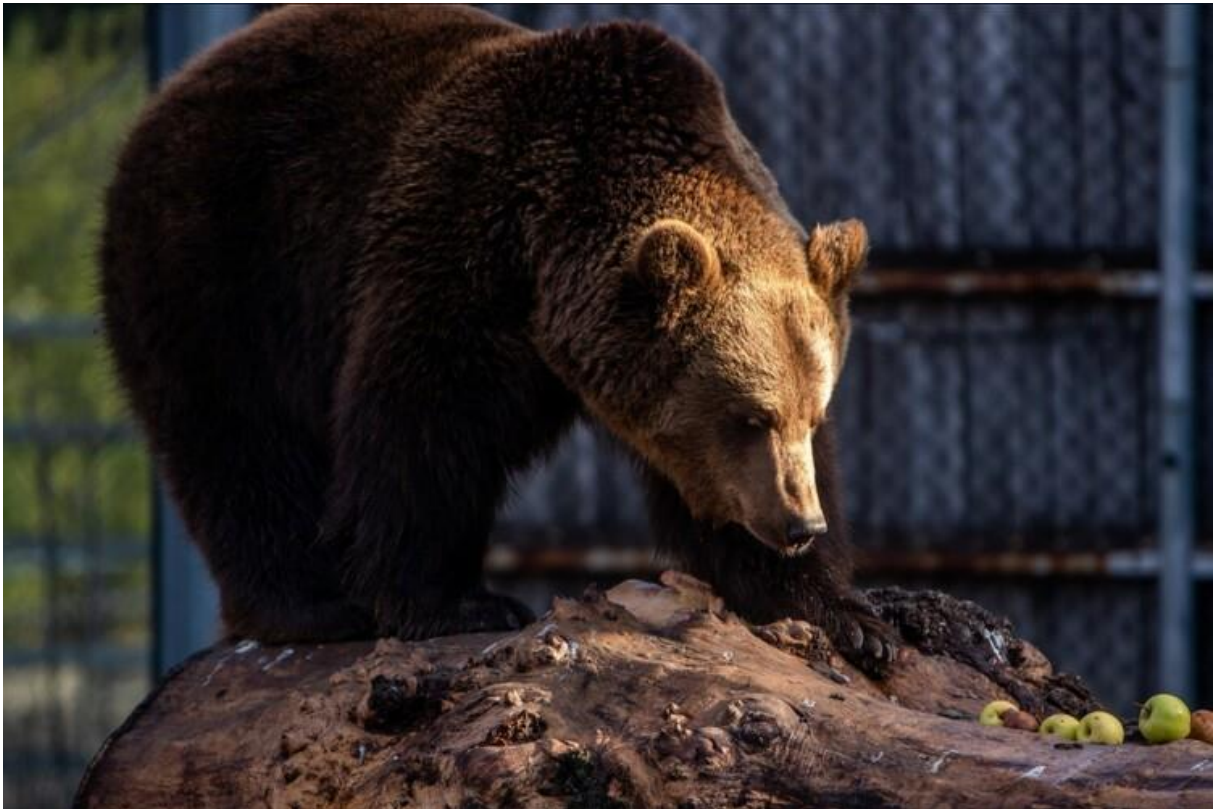
KALENDÁRIUM

Január-február ideje általában az év leghidegebb időszaka, Vízkeresztől kezdetét veszi a farsang, ami a böjt kezdetéig tart. Hagyományosan ekkor rendezik a bálakat, farsangi multságokat, a nagyvilágban a maszkos és egyéb látványos felvonulásokat, karneválokat.

A régiségben ilyenkor tartották a menyegzőket, esküvőket, mivel a böjtben ezt már nem volt szabad az önmegtartóztatás miatt.

A természet is lassan mozdulni látszik, a nap kicsit észrevehetően már hosszabban járja égi útját, emiatt érzékelhetjük, hogy egyre korábban kel és tovább is van világos.

Jól ismert időjárás jósló nap február 2, - Gyertyaszentelő Boldogasszony napja - amikor is a medve viselkedéséből következtetnek a tél még hátralévő hosszára. Állítólag a hagyomány Jókai Mórtól ered, aki Az új földesúr c. regényében írta ezt meg.



Nevéből következtethetően ilyenkor szentelték meg a gyertyákat, amit minden háznál szokás volt tartani. A szentelt gyertya végigkísérte az ember életét a születéstől a halálig, szerepe volt az ember minden sorsfordító eseményénél (születés, keresztelő, házasság, súlyos betegségek, halál)



Mi is az az őssejt

Korlátlan számú osztódásra, önmegújulásra képes, nem specializálódott sejtek, amelyek aszimmetrikus osztódás révén önmagukhoz hasonló sejteket képeznek, és emellett elkötelezett utódsejteket is létrehozhatnak.

A fogantatás után a petevezetékben a méh felé vándorló és osztódó, majd ott beágyazódó magzatkezdemény még „mindenre-képes” (totipotens) sejtekből áll. A magzati fejlődés 15. napján kezdődik meg e sejtek specializálódása idegsejtekké, agysejtekké, izomsejtekké, bőrsejtekké, stb. Mindezek csak úgy érhetők el, hogy a mintegy 2 méter hosszú DNS-makromolekulán belül lévő 3,2 milliárd nukleotid közül e speciális feladatokra felkészülő sejtekben más DNS-szakaszok lépnek működésbe.

A magzati fejlődést követően megmarad néhány ilyen „mindenre képes” sejt, ezeket szöveti őssejtnak (hemopoetikus) nevezzük, melyek születéskor a köldökzsinórvérből kinyerhetőek. Kétféle őssejtet különböztetünk meg: embrionális és felnőtt őssejtek. A felnőtt és az embrionális őssejtek nagyon hasonló tulajdonságokkal rendelkeznek, ám a felnőtt őssejteket nehezebb a csontvelőből elkülöníteni.

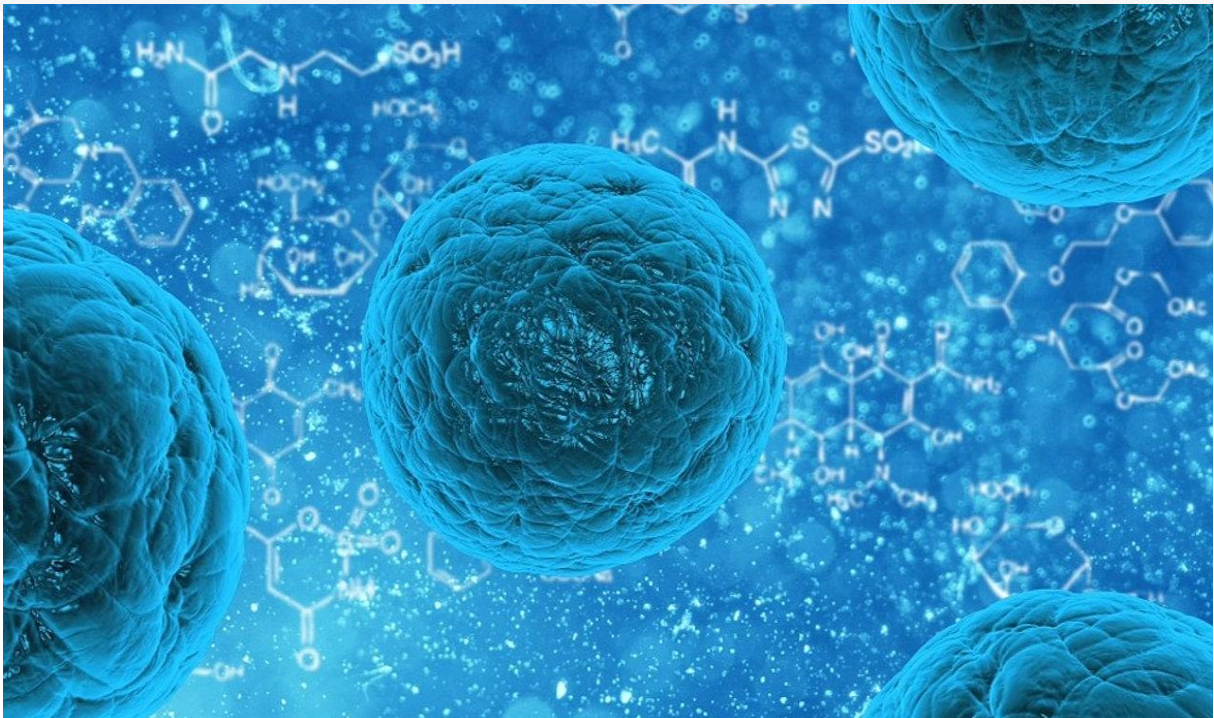
MIÉRT JÓ AZ ŐSSEJT?

Az őssejtek a legtöbb, -ha nem az összes többsejtű- élőlényben megtalálható sejtek. Különlegességük, hogy mitotikus (*szám tartó a szerk.*) sejtosztódással széles körben képesek a szervezet speciális funkciót ellátó testi sejtjeivé differenciálódni.

Felnőtt korban az őssejtek a szervezet számos szövetében megtalálhatók. A szöveti őssejtek folyamatosan osztódó vagy éppen nyugvó állapotban vannak jelen. Legnagyobb mennyiségben a csontvelőben találhatók meg. Ha a vérben keringő őssejtek egy adott szöveti környezetbe kerülnek, képesek lehetnek különböző szövetet alkotó érett sejtekké alakulni és új funkciót ellátni. A felnőtt szervezetben a szöveti őssejtek biztosítják az élet során a folyamatosan használandó szövetek állandó újraképződését.

HOGYAN ZAJLIK A FOLYAMAT?

Ha egy szerv nem működik optimálisan vagy valamilyen módon sérülést szenved és sejt pótlásra van szüksége, akkor a csontvelő jelet kap, és az információt felismerve kibocsátja az őssejteket. Az őssejtek a véráramon keresztül, egy speciális hírvivő anyag segítségével jutnak el a jelet küldő területre. Amikor a célterületre érkeznek, be kell jutniuk a szervbe. Ezután osztódni kezdenek -sejtenként 1000-6000 másolat készül-, majd a szövet megfelelő sejtjeivé válnak. A vérben átlagosan 2,4 darab őssejtet számíthatunk mikroliterenként, ez 5 liter vérré vetítve 12 millió őssejtet jelent, azonban 25-30 éves korunk után ez a szám fokozatosan csökken.



A csökkenő őssejt szám viszont már nem tud megfelelő regenerációt eredményezni, ennek köszönhetően az öregedéssel együtt a szervek működése is romlik. A csontvelői és szöveti őssejtek alkotják tehát a szervezet természetes megújulási szisztémáját. Kimutatható, hogy -kortól függetlenül- minél több az őssejt a szervezetben, annál jobb lehet az egészségi állapot.

Forrás: internet

ANOMORFSÁK



Doktornő!
Ha véget ér a karantén
fogok tudni motorozni?



De jó!
Előtte nem tudtam!



Két beképzelt bagoly beszélget. Az egyik megszólal:

-Az Isten álmomban azt mondta, hogy én vagyok a legszebb bagoly a földön! Mire a másik:

-Hát én ilyet nem is mondtam!

Az Óperenciás tengeren is túl, még az Üveghegyeken is túl lakott a kurta farkú kismalac.

Feljött a nap, fölébredt a malac és azt mondja:

-De piszok messze lakom!

TUDTAD-E?

Hány repülő lehet a levegőben egyszerre?



A légitözlekedés évente 5-8 százalék közti ütemben növekszik, ami azt jelenti, hogy évről évre több és több repülőgép hasítja az égboltot.

Az összes egy időben lévő gépről nem igazán lehet részletes statisztikát készíteni, nehéz is lenne összeszámolni az alaszakai bokorugró kiségepektől a hobbivitorlázókon át az orosz katonai repülőkgig mindent. A fliht radar 24 weboldal azonban regisztrálja és követi azokat a repülőket, amelyeken úgynevezett ADS-B transzponder van, ami folyamatosan sugározza az adott gép legfontosabb repülési adatait.



2019. Júliusában ők regisztrálták az eddigi legnagyobb globális repülőszámot, kicsivel **több mint 225 ezer gépet**. Ez már akkor is elképesztő, ha nem tudjuk, hogy ebben nagyon sok

repülő eszköz nincs benne, például azok a kisgépek, amelyek nem rendelkeznek ilyen berendezéssel.

Mióta hivatalos nyelv Magyarországon a magyar?

Talán meglepő, de kizárólagosan 178 éve. Egészen addig a közigazgatás, a törvényalkotás, a jogszolgáltatás és az oktatás nyelve a latin, illetve a német volt.

Nem hivatalos államnyelvként Magyarországon sokáig a latint használták, mígnem II. József a 18. Század végén a német nyelvet tette hivatalossá. Rendeletét azonban 1790-ben bekövetkezett halála előtt visszavonta. 1792-ben a közép- és felsőoktatásban kötelező tantárggyá tették a magyar nyelvet. Alkalmazása mind több területen vált elterjedtté – például a hivatalos levelezésekben, perekben. A magyar nyelv az 1836. Évi III. törvénycikk megjelenése óta hivatalos nyelv Magyarországon, az 1844. Évi II. törvénycikk megszületésétől kezdve pedig az ország kizárólagos hivatalos nyelve.

Mit jelent a *szélhámos* szó?

Azt az embert, aki mások félrevezetéséből hasznot húz, szélhámosnak nevezzük. Pedig ez a szó eredetileg nem is emberre vonatkozott.

A szél(ső) és hám szavakból jött létre, valaha melléknév volt és arra a lóra utalt, amelyet a hám széléhez kötöttek tényleges munkát végző társai mellé, míg ő csak látszólag húzott.

A 17. Század második felében már létezett ez a szó, Bárczi Géza magyar szófejtő szótárának tanúsága szerint és a nyelvújítás a 18.-19. Században hozta a felszínre. Fennmaradásában közrejátszhatott a megbízhatatlan, felelőtlen jelentésű *széltoló* szó hasonló hangzásának és jelentésének.



Forrás: IPM

KULTÚRA

Mi történt veled magyar?

Mi történt veled egykor egységes magyar?
Nem tehetett tönkre így kegyetlen Trianon!
Vagy tán kimerített a török elleni harc,
Kik ellenében szakadt szét nagy országod?

Ám végül a néped nagy diadalt szerzett
S ezután ismét létrejött az egység,
Kétszer lázadt a Habsburg elnyomás ellen,
Majd velük kézenfogva bukott a hős vitéz.

S mivé lett mára megtört Magyarország?
Megosztnak titeket hitvány politikusok,
Népeteken urrá lett a szétagoltság
És ti utáljátok egymást s magatok.

E szomorú körülmények közepette,
Fontosabbnak tartva önző céjaidat
S leendő sorsával semmit sem törődve
Magára hagyod hanyatló országodat!

Pukló Dávid

7. ADY HÍREK

A november 19-21.-i hétvégén fantasztikus eseménysorozat zajlott le. A Magyar Élelmiszerbank jóvoltából a velünk már két éve jó kapcsolatban lévő ALDI áruházban bonyolítottuk le a karácsonyi adománygyűjtésünket, melynek révén 110 karton – több mint 1,2 tonna – tartós élelmiszert tudtunk gyűjteni, aminek legnagyobb részét tanulóink családjainak tudtuk kiosztani könnyítve ezáltal a karácsonyi bevásárlás anyagi terheit, a maradékot pedig tankonyhánk fogja felhasználni illetve rendezvényeinken fogjuk tudni hasznosítani.

A gyűjtésben nevelőinken és növendékeinken kívül még önkéntesek is részt vettek, segítve ezzel ezt a rendkívül kemény gyűjtőmunkát.



A gyűjtés egyik csapata az ALDI-ban



Osztás a családoknak a koleszban

Köszönet illet minden gyermek és felnőtt résztvevőt, akik hozzájárultak ehhez a ragyogó teljesítményhez, öregbítve ezzel kollégiumunk hírnevét is.



A résztvevők jutalomvacsorája



Családi napot tartottunk a kollégiumban január 28.-án, amin nevelőtestületünk meghívására több gyermekünk családja is részt vett. A kötetlen beszélgetésen túl, Robi bácsi kiváló főztjét

is megízlelhettük, Ebben a tanévben ez már a második alkalom, szeretnénk ebből hagyományt teremteni, mivel ilyen keretek között sokkal kötetlenebbül tudunk egymással beszélgetni, egymás problémáit jobban megismerni. A jó hangulatról a Túrjei Zoli bácsi által hívott zenekar gondoskodott, akik finom jazz muzsikával szórakoztatták a vendégeket és a háziakat.

Nemsokára megrendezzük a házi asztalitenisz bajnokságot és a farsangi bált is, melyekről a következő számban fogunk beszámolni.

Nemrég érkezett a hír az Élelmiszerbanktól, melyben tájékoztatnak bennünket, hogy a 2021-es évben az étkezés kiegészítésként szolgáló rendszeresen adományba kapott pékárú és gyümölcs mennyisége elérte 5820 kg-ot, amelynek eszmei értéke 5 081 000.- Ft volt.



Írták és szerkesztették: Mihály Dalma

Pukló Dávid

Muzsnai Zoltán

